

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 295/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. I. P., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom generálneho prokurátora Slovenskej republiky v bližšie neoznačenom konaní a postupom a uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 12 Er 247/2008-81 zo 14. apríla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. I. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júla 2010 doručená sťažnosť Ing. I. P., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) v bližšie neoznačenom konaní a postupom a uznesením Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 Er 247/2008-81 zo 14. apríla 2009.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Dňa 26. 02. 2008 sa začalo exekučné konanie v prospech oprávneného Ing. I. P., ... v neprospech povinného Ing. M. H., ... o vymoženie pohľadávky vo výške 6.433,34 € (193 811,- Sk) s prísl. ...

Dňa 09. 05. 2008 boli súdnemu exekútorovi doručené povinným Ing. M. H. námietky proti exekúcii č. Ex 835/08 zo dňa 28. 04. 2008, spolu s prílohou - Potvrdením JUDr. K. K. zo dňa 19. 10. 2005. ...

Dňa 15. 07. 2008 OS Humenné, vyššia súdna úradníčka vydala Uznesenie sp. zn.: 12Er/247/2008-29, ktorým rozhodla, že súd námietkam povinného proti exekúcii vyhovuje.

Súd svoje rozhodnutie o vyhovení námietkam povinného založil na Potvrdení advokátky JUDr. K. K. zo dňa 19. 10. 2005, ktorá potvrdila, že právne nároky ku dňu vydania tohto potvrdenia sú v plnom rozsahu vysporiadané.

Voči uvedenému Uzneseniu OS Humenné sp. zn.: 12Er/247/2008-29 zo dňa 15. 07. 2008 oprávnený podal odvolanie zo dňa 10. 09. 2008, ktoré odôvodnil nasledovne, a to:

- súd neúplne zistil skutkový stav veci,*
- bolo zákonnou povinnosťou súdu skúmať akým spôsobom a formou mali byť právne nároky vysporiadané vo vzťahu k povinnému,*
- náhradu trov konania je možné vysporiadať iba v súlade s platným právnym poriadkom a internými predpismi SAK, bezhotovostným prevodom na účet, prípadne hotovostným vkladom do pokladne, iný spôsob najmä u advokáta nie je možný,*
- tvrdenie povinného v námietkach môže dokonca vyvolať podozrenie pre disciplinárne konanie voči advokátke a vo vzťahu k povinnému môže ísť podľa obsahu o podozrenie z naplnenia skutkovej podstaty trestného činu,*
- z uvedených dôvodov právny zástupca navrhol vykonať na odvolacom súde dokazovanie, lebo prvostupňový súd s navrhnutými dôkazmi sa vôbec nevysporiadal. ...*

Dňa 30. 10. 2008 KS v Prešove v predmetnej exekučnej veci Uznesením sp. zn. 5CoE/84/08-49, rozhodol, že potvrdzuje uznesenie súdu prvého stupňa.

V odôvodnení uznesenia súd uviedol, že zo strany povinného bola uhradená dlžná suma pred začatím exekúcie, a preto nie je možné v prebiehajúcej exekúcii pokračovať. Rozhodnutie odvolacieho súdu založené na dôkaze - potvrdenie príjmového pokladničného dokladu zo dňa 13. 09. 2005 vo výške 193.811,-Sk. ...

Dňa 18. 02. 2009 OS Humenné v predmetnej exekučnej veci Uznesením sp. zn. 12Er/247/2008-59 rozhodol, že exekúciu zastavuje, o trovách exekúcie súd rozhodne samostatným uznesením. ...

Na čl. 78 je založené odvolanie oprávneného zo dňa 25. 03. 2010 voči Uzneseniu sp. zn. 12Er/247/2008-59 zo dňa 18. 02. 2009. Z odôvodnenia je zrejmé, že je profesne odôvodnené odvolanie podľa spisových značiek s poukázaním na arbitrárne konanie vyšších súdnych úradníkov a sudcov konajúcich súdov, a to s konkrétnym príkladom s poukázaním na konanie v exekučnej veci oprávneného JUDr. J. V. – D., ... voči povinnému V. Š., ... o vymôžeme 655.316,-Sk, z tých istých exekučných titulov, u toho istého súdneho exekútora, na tom istom vecne a miestne príslušnom súde na OS Humenné, kde oprávnený JUDr. J. V. – D. bol úspešný voči povinnému V. Š. a prebieha nútený výkon exekúcie (pod sp. zn. 10Er/138/2008).

Dňa 14. 04. 2009 OS Humenné v predmetnej exekučnej veci pod sp. zn. 12Er/247/2008-81 rozhodol, že exekúciu zastavuje, o trovách exekúcie súd rozhodne samostatným uznesením.

Konajúci súd v odôvodnení uviedol, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné a uspokojil sa s odôvodnením vyššej súdnej úradníčky.

Konajúci súd hrubo porušil zákon ohľadom dokazovania v zmysle ustanovení § 120 až 136 O. s. p. v náväznosti na ustanovenie § 57, 58 EP. ...

Tvrším a mám za potrebné zdôrazniť, že proti rozhodnutiu o zastavení exekúcie je v zásade prípustné aj mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR. ...

V predmetnej veci z obsahu spisu je zrejmé, že v spise sa nachádzajú dve listiny od advokátky JUDr. K. K., B., a to

a) Potvrdenie advokátky JUDr. K. K., B. zo dňa 19. 10. 2005, založené na č. l. 23, ...

b) Oznámenie advokátky JUDr. K. K., B. zo dňa 07. 07. 2004, založené na čl. 54, ...

Z obsahu spisu je zrejmé a svedčí o tom, že dokazovanie ani jednou z týchto listín nebolo vykonané. ...

Dňa 13. 05. 2009 OS Humenné v predmetnej exekučnej veci vydal Uznesenie sp. zn. 12Er/247/2008-88, ktorým rozhodol, že oprávnený je povinný zaplatiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi JUDr. J. F., P. Citované uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12. 06. 2009. ...

Oprávnený ... podal dňa 27. 04. 2010 podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti celému výroku Uznesenia OS Humennom sp. zn. 12 Er/247/2008-81 zo dňa 14.04.2009, ktoré sa stalo právoplatné dňa 06. 05. 2009.

Navrhol uvedené uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. ...

Generálny prokurátor SR prostredníctvom KP v P. pripisom zo dňa 24. 05. 2010 pod sp. zn.: Kc 112/10-11 oznámil, že podnet na podanie mimoriadneho dovolania bol podaný generálnemu prokurátorovi SR po uplynutí jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu, aplikujúc ustanovenie § 243g O. s. p.. Generálny prokurátor SR podnet odkladá bez toho, aby sa zaoberal zákonnosťou súdneho rozhodnutia. ... Oznámenie zo dňa 24. 05. 2010 (Kc 112/10-11) bolo účinne a kladne doručené môjmu právnenému zástupcovi JUDr. J. V., B., dňa 31. 05. 2010. ...

Sťažovateľ Ing. I. P., B. zistil, že prvostupňový súd OS Humenné nesprávne vyznačil právoplatnosť Uznesenia sp. zn.: 12 Er 247/2008-81 zo dňa 14. 04. 2009 dňom 06. 05. 2009.

Túto rozhodnú skutočnosť, nesprávne vyznačenie právoplatnosti dňa 06. 05. 2009 potvrdil generálny prokurátor SR prostredníctvom KP v P. oznámením zo dňa 24. 05. 2010, sp. zn.: Kc 112/10-11, keď konštatoval, že právoplatnosť uznesenia OS Humenné mala byť správne vyznačená dňom 24. 04. 2009 a nie dňom 06. 05. 2009.

Nesprávne vyznačenie právoplatnosti uznesenia však nemôže byť na ujmu spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O. s. p.). Nemožno preto odmietnuť ako oneskorené podanie podnetu na mimoriadne dovolanie, ktoré bolo podané po uplynutí jedného roka od právoplatnosti uznesenia, ale v jednoročnej lehote od vyznačeného dňa právoplatnosti uznesenia príslušným súdom (OS Humenné). Z nesprávneho vyznačenia právoplatnosti treba vyvodiť rovnaký dôsledok, aký zákon vyvodzuje z nesprávneho poučenia o odvolaní v zmysle § 204 ods. 2 prvá veta, § 240 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku per analogiam. Má sa teda za to, že podnet na mimoriadne dovolanie generálnemu prokurátorovi SR bol podaný včas.

Oprávnený Ing. I. P., B., ako účastník exekučného konania, osoba dotknutá rozhodnutím ako aj osoba poškodená rozhodnutím súdu tvrdí, že pri podávaní podnetu na mimoriadne dovolanie generálnemu prokurátorovi SR sa riadil dňom vyznačenej právoplatnosti uznesenia 06. 05. 2009, ktoré je založené v súdnom spise na č. l. 81 (§ 243 g O. s. p.).

Lehota na podanie mimoriadneho dovolania je jeden rok a počíta sa od právoplatnosti rozhodnutia, proti ktorému smeruje. Pre počítanie lehoty platí ustanovenie § 57 OSP. ...

Dobromyselný podávateľ podnetu na mimoriadne dovolanie dôverujúci v správnosť informácie zo súdu stratil právo na to, aby sa o jeho podnete meritórne konalo a rozhodlo. Účastník konania nemôže znášať ujmu za nesprávny postup súdu pri vyznačovaní doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na rozhodnutí. ...

Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že na č. l. 110 je založený Úradný záznam zo dňa 11. 05. 2010, ktorého obsahom je zistenie nesprávne (zlej) vyznačenej právoplatnosti uznesenia sp. zn.: 12 Er 247/2008 zo dňa 14. 04. 2009 a zároveň oprava doložky právoplatnosti a vykonateľnosti tak, že právoplatnosť na predmetnom uznesení má byť vyznačená dňa 20. 04. 2009.

Na záver dodávam, že Ústavný súd SR svojím nálezom sp. zn.: I. ÚS 1/03 z 02. 04. 2003 v analogickej veci konštatoval porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. ...“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„1. Základné práva sťažovateľa Ing. I. P., B. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom generálneho prokurátora SR, Okresného súdu Humenné pod sp. zn.: 12 Er 247/2008 boli porušené.

2. Zrušuje sa Uznesenie OS Humenné č. k. : 12 Er 247/2008-81 zo dňa 14. 04. 2009 a vec sa vracia OS Humenné k sp. zn.: 12 Er 247/2008 na nové konanie a rozhodnutie.

3. Ing. I. P., bytom B. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- € (slovom dvetisíc eur), ktoré jej Okresný súd Humenné povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi právo na náhradu trov konania, v rozsahu určenom pri skončení veci do 15 dní od doručenia ústavného nálezu.“

Okrem toho sťažovateľ žiadal o prednostné prerokovanie jeho sťažnosti.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

1. Sťažovateľ v časti sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 12 Er 247/2008-81 zo 14. apríla 2009. Namietaným uznesením došlo k zastaveniu exekúcie, pričom proti nemu nebolo prípustné odvolanie.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre uviedol, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený prostriedok ochrany ústavnosti (I. ÚS 22/02, III. ÚS 78/09). Jednou zo základných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov.

Sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu 29. júla 2010. Uznesenie okresného súdu č. k. 12 Er 247/2008-81 zo 14. apríla 2009 nadobudlo právoplatnosť 20. apríla 2009. To znamená, že sťažnosť pre namietané porušenie práv sťažovateľa uznesením okresného súdu bola ústavnému súdu predložená v dobe výrazne presahujúcej zákonnú lehotu dvoch mesiacov. Ak by sa aj sťažovateľ riadil nesprávne vyznačenou právoplatnosťou predmetného rozhodnutia (6. mája 2009), ústavný súd by aj v takom prípade konštatoval podanie sťažnosti v tejto časti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty.

Keďže zmeškanie lehoty na podanie sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene (napr. III. ÚS 119/09).

2. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy bližšie neoznačeným postupom generálneho prokurátora v danej veci.

V súvislosti s touto námietkou sťažovateľa ústavný súd zistil, že proti predmetnému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ 27. apríla 2010 generálnemu prokurátorovi podnet na podanie mimoriadneho dovolania.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) postúpila sťažovateľov podnet na vybavenie Krajskej prokuratúre v P. (ďalej len „krajská prokuratúra“). Tá sťažovateľovi listom č. k. Kc 112/10-11 z 24. mája 2010 oznámila, že jeho podnet odkladá bez toho, aby sa zaoberala zákonnosťou napadnutého rozhodnutia okresného súdu. Dôvodom odloženia podnetu sťažovateľa bolo tvrdenie krajskej prokuratúry, že podnet na podanie mimoriadneho dovolania bol podaný po uplynutí lehoty podľa § 243g Občianskeho súdneho poriadku, teda po uplynutí 1 roka od právoplatnosti rozhodnutia okresného súdu. Krajská prokuratúra poukázala na to, že sťažovateľ vychádzal z nesprávneho dátumu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia okresného súdu.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že v čase podania podnetu na podanie mimoriadneho dovolania (30. apríla 2010) sťažovateľ vychádzal z pôvodne vyznačenej

právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, podľa ktorej právoplatnosť rozhodnutia nastala 6. mája 2009. Tento nesprávny dátum bol opravený až 11. mája 2010, teda niekoľko dní po tom, ako sťažovateľ podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania v domnienke, že ho podáva v zákonnej lehote.

Vychádzajúc z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa však ústavný súd nemohol zaoberať časťou sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal postup generálneho prokurátora, ktorým bol de facto postup krajskej prokuratúry (odpoveď na podnet na podanie mimoriadneho dovolania č. k. Kc 112/10-11 z 24. mája 2010), pretože sťažovateľ pred podaním sťažnosti nevyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv účinne poskytuje.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Z uvedeného teda vyplýva, že každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 128/04).

Podľa ustanovenia § 34 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ

podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach vyslovil právny názor, že vynechanie tohto prostriedku nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzila možnosť týchto orgánov vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomáhali odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (napr. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

Podľa právneho názoru ústavného súdu podanie opakovaného podnetu, prípadne ďalšieho opakovaného podnetu podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a slobôd (I. ÚS 112/06, II. ÚS 94/06, III. ÚS 343/08).

Nebolo zistené, aby sťažovateľ podal opakovaný podnet generálnej prokuratúre, hoci mu to zákon o prokuratúre umožňoval.

Nevyužitím opakovaného podnetu je sťažnosť v tejto časti podaná predčasne a ústavný súd ju musel odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

3. Napokon sťažovateľ namietal aj porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom generálneho prokurátora (respektíve krajskej prokuratúry) v danej veci. K tejto námietke ústavný súd poznamenáva, že porušenie uvedeného práva vzhľadom na jeho obsah a aj samotné označenie možno v okolnostiach tohto prípadu namietat' len vo vzťahu k postupu alebo rozhodnutiu všeobecného súdu, nie však vo vzťahu k orgánu prokuratúry v súvislosti s vybavovaním podnetu.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením tohto práva a postupom generálneho prokurátora, sťažnosť v tejto časti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú a z toho dôvodu ju aj odmietol (napr. III. ÚS 205/2010).

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo bez ďalšieho právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími návrhmi obsiahnutými v petite, ktoré sa viažu na vybavenie veci v merite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2010